

som indbringes af Thingets Medlemmer, hyppigt og navnlig i det nærværende Tilfælde egentlig først motiveres, saa at man seer Hensigten og Betydningen af Lovforslaget, under den første Behandling, saaledes som vi nylig have hørt, og det er da noget vanskeligt, især under en Sag som denne, som har en saa fleerfaldig Bestaafenhed, strax efter at have hørt et saadant mundtligt Foredrag, at belyse Sagen tilstrækkelig, og i dette Tilfælde saa meget mere, som jeg overhovedet har kjendt Lovforslaget saa lidet. De ærede Rigsdagsmænds Hensigt med dette Lovforslag miskjender jeg paa ingen Maade, og jeg kjender heller ikke i de forfatningsmæssige Forhold, som med Hensyn til Soldaters Behandling gjøre sig gjældende, nogen absolut Hindring for at behandle et Lovforslag som det nærværende. Det har jeg med Hensyn just til den ene af de Herrer Forslagsstillere, nemlig Rigsdagsmanden for Københavns 2den Valgkreds (Hage), havt Leilighed til at udtale tidligere, og jeg vil give ham et Exempel paa ved denne Leilighed, at det virkelig var rigtigt, hvad jeg i forrige Rigsdagsmøde sagde, at Rigsdagen paa ingen Maade var affaaet fra at kunne behandle Soldater, ligesaavel nu, som den havde været lige siden 1850. Altsaa, naar Sagen forøvrigt findes hensigtsmæssig, enten i den ene eller anden Retning, vil det ogsaa være mig muligt, haaber jeg, paa forfatningsmæssig Maade i samtlige Landsdele at bringe den Sag igennem, og jeg er derfor ogsaa, saasnart Sagen blev mig bekendt, gaaet til Drøftelsen af dens Realitet. Derimod er det en Folge af den forfatningsmæssige Behandling, denne Sag vil have at gjenneingaae, at det neppe vil nytte meget, at den behandles med undtagelsesvis Hurtighed paa Rigsdagen; thi, da den ogsaa skal forelægges Hertugdømmernes Provindsstænder, inden den kan emanere, vil een eller to Dages hurtigere Afgjorelse paa Rigsdagen ikke gjøre Synderligt til Sagen.

Hvad nu Realiteten angaaer, saa tilstaaer jeg, at jeg har særlig Betænkelighed ved dette Lovforslag. Jeg troer, at det vil være gaaet flere af det høitærede Things Medlemmer, ligesom det er gaaet mig, ved at høre den

ærede første Forslagsstillers Foredrag, der forøvrigt ogsaa for mig har været af stor Interesse, at nemlig hans Motivering gaaer noget videre, end man med Hensyn til Forslagets Tilfnytning til den nærværende Dyrtd kunde antage. Jeg er nu i Almindelighed med den ærede Rigsdagsmand enig i, og jeg troer det kan anses som ubestrideligt, at Lettelse i indirecte Afgifter eller Ophævelse af disse, saaledes som de have fundet Sted med Hensyn til Consumtionen, om de end ikke ganske falde paa de samme Steder og i de samme Forhold, som man kunde ønske det, eller vise sig i den Grad til Lettelse for Menigmand, som man oprindeligen havde formodet, og som de isølge deres Hensigt skulde, saa ville de dog alletider om end først efter længere Tid komme Staten til Nytte, og Consumenterne i det Hele komme til at nyde om end ikke den fulde Lettelse, saa dog Gavn deraf. Men det er ogsaa vist, at der vil udfordres Tid, inden dette Resultat kan indtræde, og man maa altsaa, naar der er Spørgsmaal om Foranstaltninger, der skulde motiveres ved en for Dieblirket bestaaende Dyrtd, tage særlig i Betragtning, hvorvidt de Foranstaltninger, der foreslaaes, ere af en saa indgribende og af en saa umiddelbar hurtig indvirkende Betydning, at de strax vilde kunne blive af praktisk Værd, og det er det, jeg ikke troer vil blive Tilfældet med de Foranstaltninger, som foreslaaes i nærværende Lovforslag, maaskee med en eneste Undtagelse, som jeg ret strax skal komme til, og selv hvad denne Undtagelse angaaer, saa troer jeg, at det er tvivlsomt, om den for Dieblirket er nødvendig, og om Tiden nu er til at bedømme, hvorvidt den vil blive af Birkning eller ikke. Dette er nu visselig ikke de ærede Herrer Forslagsstilleres Skyld; jeg finder, at de med megen Omhyggelighed have udpillet de forskjellige Gjenstande af Tariffen, som der ved denne Leilighed kunne komme i Betragtning, naar man vil undgaae altsor dybe finantstuelle Staar, hvortil vor finantstuelle Forfatning idethale, hvad enten man vil finde den „ikke affrækkende“ eller „beroligende“, jo dog vistnok maa opfordre. Det er altsaa ikke De Herrer Skyld; jeg troer ikke at man med det dobbelte Formaal for